

дентов происходит при наличии специально созданных условий, в которых ведущая роль отведена методам активного обучения и практической деятельности студентов.

*В.А. Скачкова, канд. філал. навук, дацэнт
ГФ Міжнароднага ўніверсітэта «МІТСО» (Гомель)*

ІНТЭГРАЦЫЙНЫ ПАДЫХОД НА ЗАНЯТКАХ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ НА НЕФІЛАЛАГІЧНЫХ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ

Слова «інтэграцыя» (ад лац. *integration* — узнаўленне, папаўненне і *integer* — цэлы) абазначае «аб'яднанне ў цэлае якіх-небудзь частак, процілеглае дыферэнцыяцыі».

У абазначаных паняццях інтэграцыя тлумачыцца як працэс узаемапраанікнення, ушчыльнення, аптымізацыі ведаў, які праяўляецца праз адзінства з процілеглым працэсам раздзялення, размежавання, дыферэнцыяцыі.

Інтэграцыйнасць вызначаецца даследчыкамі як з'ява, асноўная рыса якой — гарманічнае аб'яднанне ў цэлае раней самастойна існаваўшых частак. Пры гэтым кожная частка не губляе сваёй унутранай самастойнасці, а яе змест паглыбляецца і ўзбагачаецца за кошт устаўлення сувязяў паміж характарыстыкамі ўсіх складаючых частак цэлага.

Сучасная моўная сітуацыя ў Рэспубліцы Беларусь характарызуецца дамінаваннем рускай мовы, яе пераважным выкарыстаннем у розных сферах грамадскага жыцця. Уплыў рускай мовы на беларускае маўленне дасягае значных маштабаў.

Інтэгральныя магчымасці зместу вучэбнага прадмета «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» і рускай мовы як адной з дзяржаўных моў нашай краіны закладзены ў прадугледжаных вучэбнымі праграмамі метах навучання, асноўнымі з якіх з'яўляюцца:

- арыентацыя на практычнае валоданне беларускай мовай у спецыяльнай сферы і асэнсаванне асаблівасцей беларускай мовы ў сістэме іншых славянскіх моў;

- усведамленне беларускай мовы як базавай каштоўнасці беларускай нацыянальнай культуры і нацыянальнай самасвядомасці народа.

Адным з галоўных відаў практычных заданняў з'яўляецца пераклад з рускай мовы з засяроджаннем увагі на адметных рысах беларускай мовы на розных узроўнях (фанетычным, арфаэпічным, лексічным, граматычным, словаўтваральным), а таксама заданні, прызначаныя прадухіліць шматлікія памылкі, магчымыя ва ўмовах білінгвізму.

У сувязі з гэтым неабходна выдзеліць інтэгральнае ядро паняццяў па сходным тэарэтычным матэрыяле, стварыць адзіную «скразную»

сістэму (родная—руская) вывучэння гэтага матэрыялу і фарміравання вучэбна-пазнавальных уменняў і навыкаў, якія характарызуюцца:

а) арганізацый пераносу ведаў, уменняў і навыкаў у працэсе вывучэння сходнага тэарэтычнага матэрыялу;

б) разумным падыходам да выбару метадаў і прыёмаў работы пры вывучэнні падобнага і непадобнага моўнага матэрыялу;

в) стварэннем тыпалогіі вучэбна-моўных заданняў, якія б прадугледжвалі, з аднаго боку, арганізацыю транспазіцыі на ўзроўні лінгвістычнай і камунікатыўнай кампетэнцыі, а з другога — работу па пярэджанні і пераадоленні маўленчай інтэрферэнцыі.

Засваенне інтэгральнай часткі, г. зн. зместу навучання рускай і роднай моў, будзе садзейнічаць фарміраванню і ўдасканаленню атрыманых у працэсе навучання інтэграцыйных інфармацый.

У выніку студэнты авалодаюць камунікатыўнай, лінгвістычнай, моўнай і культуразнаўчай кампетэнцыямі, а самае галоўнае — гэта будзе спрыяць фарміраванню білінгвальнай кампетэнцыі ў моўнай асобы.

Такім чынам, інтэграцыйны падыход да навучання студэнтаў моўным дысцыплінам выражаецца ў засваенні міжпрадметных, агульнанавуковых філалагічных ведаў і відаў дзейнасці, якія будуць садзейнічаць фарміраванню цэласнага светапогляду. Якасць падрыхтоўкі студэнтаў у значнай меры залежыць ад ступені забяспечанасці вучэбнымі планамі дысцыплін, метадамі, сродкамі і формамі навучання, дыялектычнай узаемасувязі і пераемнасці вывучаемых прадметаў, а таксама ад здольнасці выкладчыка падтрымліваць станоўчую матывацыю студэнтаў да самастойнага выяўлення такіх узаемасувязяў.

*А.А. Шахбаз, аспірант
БГЭУ (Мінск)*

ФЕНОМЕН СОЦИАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ И КУЛЬТУРНОЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Социально-политическая и культурная глобализация играет значительную роль в современном мире. Основной причиной наличия множества проблем и противоречий, с которыми столкнулась цивилизация в XXI в., является глобализация человеческой деятельности. Основная задача исследователей — изучить новые межкультурные диалоги наций, а также политические взаимоотношения государств, испытывающие влияние настоящего миропорядка. Глобалистика как научная отрасль носит междисциплинарный характер. В дискурс социально-политической и культурной глобализации вовлечены специалисты из других отраслей знания: геополитики, экономисты, социологи, специалисты по международным отношениям и др. Динамика развития современного мира вторгается в ситуацию, привнося новые моменты в сущность